

HF fær ikki bara okkum at verða, men onnur ung við

— Eg meti tað vera av ógvuliga stórum týðningi fyri meg, at vit í Suðuroy hava fingið HF-skeið í oynni, tí tað er keðiligt at fara heimanífrá á ungum aldri, sigur Ann-Marie nielsen, HF-næmingur.

— Ikki tí, sjálvt um ein kanska er ungur, kann ein kortini standa á egnum beinum, og eg haldi eisini, at tað kann vera gott hjá ung-fólki at koma burtur og royna at klára seg sjálvi, men tað, at ein hevur foreldur og skyldfólk ikki so langt burturi, kennist tryggari.

Ann-Marie Nielsen: Skúlin mið-
ar ov lítið móti vinnulívinum

Ann-Marie Nielsen er 17 ár. Hon er ættað úr Fámjin, har hon hevur búð til seinasta summer, tá hon fór til HF-skeiðið á Tvøroyri.

— HF hevur ikki bert tann týðning, at tað bindur ein part av ungdominum á oynni, istaðin fyri at hann leitar til Havnar ella av landinum, men eisini tað, at longri og eldri ein er, áðrenn ein fer av byggunum, ger, at ein møguliga hevur betri hug at verða verðandi ella koma aftur, heldur ANN-Marie fram.

ANN-Marie er av teirri áskoðan, at tað eru ikki bara tey sum ganga á HF-skeiðnum, ið verða verandi, men tað at ung eru í bygdini hevur við sær, at onnur

ungeisini fáa hug at verða istaðin fyri at leita til stórplássini.

— Og sjálvandi er tað eisini ein óekonomiskur spurningur, leggur Ann-Marie afturat, vit sleppa frá teimum dyru ferðunum aftur og fram í vikuskiftum og fritíðum. Harafturat er tað eisini biligari at búgva á bygd.

Skerdir útúgvungarmøguleikar

Ann-Marie heldur, at útúgvungarmøguleikarnir hjá kvinnum eru skerdir í Føroyum.

— Sjálvandi kann ein útúgvunga seg til øll tey vanligu kvinnustørvini, men eg meini, at útúgvungin miðar alt ov lítið móti føroyska vinnulívinum, og at vit fáa ov lítið at vita um møguleikarnar innanfyri ta framleiðandi vinnuna, fiskivinnuna. Tí haldi eg, at tað er gott, at lærugreinir fiskivinnu er komin upp í part sum tilvals-lærugrein á HF-útúgvungini.

— Sjálv ætli eg mær at læra til laborant, men eg veit bara um ta vanligu útúgvungina innan sjúkrahúsokið. Um tað finnst møguleikar innanfyri okkara høvuðsvinnu, veit eg einki um, men eingin veit, tað kundi eg kanska hugsa mær.

Ein kann siga sína hugsan

— Eitt, sum ger, at eg eri væl nøgd við HF í mun til fólkskúlan og eisini realskúlan er, at ein kann siga sína hugsan um tingini. Tað verður ikki bara vist burtur, men meiningarnar verða aksepteraðar — tað verður veruliga lurtað eftir einum.

tey eru so inngrógvir í skúlskap, at tey ikki duga at hugsa sjálvstøðugt. Tey kenna einki til lívið utanfyri skúlan, sigur Magni.

Búði leggur afturat: — Tá ein hevur arbeitt nokur ár, uppdagar ein, hvussu gott tað var at ganga í skúla. Tá ein so byrjar aftur, er tað við heilt øðrum fortreytum.

Frá føroyskum fiskiðum til kryolit-brot í Grønlandi

Magni Kjørbo er ættaður úr Sumba. Hann gekk í realskúlan í Hoydølum, har hann tók prógv í 1972. Umframt at hava fiskað undir Føroyum hevur Magni siglt úti í verðini, sum hann so »flott« tekur til. Hann hevur siglt millum Amerika, Týskland, Danmark og Føroyar. Men tað kann ikki hava givið nógv av sær í peningi.

— Aftaná valdi eg at arbeiða í kryolitbrotinum í Ivigtut og síðan upp móti Upernavik. Tað var fyrri at tjena mær pengar, tí eg hevði fingið hug at fara á HF-skeið og vildi sleppa undan hjálp frá familjuni, leggur Magni afturat.

Búði Brattaberg er úr Vági. Hann gekk fedranna leið eftir lokið realprógv — sat í gravimaskinu og arbeiðði uppá veg. Harafturat hevur hann fingist við byggiarbeiði í Havn.

Tilvalslærugreinir og «spesiali»

Búði greiður frá, at fyrsta hálfárið, ella semestrið, á HF-skeiðinum líkist nakað vanligu realskúlanum, men longu í 2. semestri kunnu tey velja eftir áhuga — enskt, franskt og fysikk. Eftir 2. semester kunnu tey velja samfelagslærugreinir, fiskivinnu, biologi, fysikk, kemi, psykologi, ítrótt o.s.fr.

— Vit arbeiða í mun til aðrar skúlar rættiliga sjálvstøðugt. Innprentingini sleppa vit undan. Kenslan er afturimóti nógv baserað uppá bólkáarbeiði, har spurningarnir verða diskuteraðir aftur og fram. Saman koma vit so til eina niðurstøðu, sigur Magni.

I fyrsta semestrinum eru

— Nú kenni eg ikki so nógv til studentaskúlan, men eg havi fingið ta fatan, at HF-útúgvungin er nógv friari. Tú skal m.a. sjálvur velja lærugreinir og taka støðu til, hvat tú kanst klára, ella hvat tú hevur brúk fyri undir eini víðari útúgvung — tú lærir at lita á teg sjálvan, endar Ann-Marie Nielsen.

lærugreinirnar tær vanligu, føroyskt, danskt, matematik, flokkur biologi, fimleik o.s.fr. Flokkurin, sum var í Havn, skal nú gera eina uppgávu í søgu. Evnini kunnu tey sjálvi velja. Í 3. semestri skulu tey gera eina uppgávu í føroyskum, og í 4. og seinasta semestri skulu næm-

Magni Kjørbo: Nógvi fyrri at vera noyddur at fara av oynni fyrri at ganga í skúla

ingarnir gera eitt spesiali í einum av lærugreinunum.

HF-skeiði í Suðuroy er bytt í tvey. Tey, sum ganga í Vági, eru allar dagarnar í Vági uttan friggjadag, tá tey eru á Tvøroyri, tí lærarin kemur úr Havn. Tey, sum ganga á tí síðsta árinum, eru saman og skifta imillum — tveir dagar á hvørjum staði.

Hvussu føroyska samfelagið er stjórnað

Endamálið við vikuni í Havn var m.a. at kanna landsfyriritingina, samarbeiðið millum ting og landsstýri. Eisini hava næmingarnir havt samrøður við flokksformenninar, Atla Dam, Finnboaga Isaksen, Paula Ellefsen og Jógvann Sundstein.

Framhald á síðu 4

HF ætlað til fólk, sum hava verið í vinnulívinum Eitt kollektiv — har vit eru felags um alt

— Tað, at hølini, sum vit fluttu inn í, tá skúlaárið byrjaði seinasta summer, ikki vóru liðug, og at vit sjálvi skuldu gera tey liðug, styrkti ógvuliga nógv um moralin og samanhaldið millum okkum næmingar, siga Magni Kjørbo og Búði Brattaberg, ið báðir ganga á HF-skeiðinum í Vági.

Búði og Magni greiða frá, at hølini, HF-skeiðið í Vági heldur til í, eru eini vanlig sethús og at tey eru tronglig.

— Tað gongur, tá vit eru einsamøll, men tá flokkurin av

Tvøroyri kemur einaferð um vikuna er trongligt, men tað hevur fært við sær, at vit hava lært betur at laga okkum eftir

Búði Brattaberg: Er ein fyrst farin frá heimbygdini, kemur ein ikki aftur

hvørjum øðrum, sigur Magni.

Búði sigur, at tann fyrsta tíðin var ógvuliga nógv merkt av hásti, tí einki var klárt, men tað, at tey sjálvi gjørdu húsini nýttulig, og saman við fyrstøðumanninum royndu at uppbyggja skeiðið, hevur fært við sær, at samstarvið millum lærara og næming er óvanliga gott.

Til fólk, sum hava roynt vinnulívið

Tankin við HF-útúgvungini er upprunaliga tann at geva fólk, ið hava verið í vinnu — kanska serliga eldri — møguleika til at fáa sær eina betri útúgvung. Men stórar partur av teimum, ið ganga á HF koma beinleiðis úr realskúlanum.

— Eg haldi, at tey, sum koma beinleiðis úr realskúlanum, eru eitt sindur »handicappaði«, tí